

Investeringsprogramma 2022-2026 voor de optimalisatie van de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur in het Vlaamse Gewest

Goedgekeurd door Vlaams minister van omgeving Zuhal Demir op 4 februari 2022

Project 22149   Afkoppeling Moorsel

Bekken:	Dijle en Zenne
Zone:	WOLUWE
Zuiveringsgebied:	Brussel - Noord
Gemeente	Tervuren / Zaventem
Arrondissement:	Leuven
Provincie:	Vlaams-Brabant
Klasse:	Te programmeren projecten onder voorbehoud van quasi gelijktijdige uitvoering van afkoppelingswerken door andere instanties
Aard:	Afkoppeling
Investeringsjaar:	2022
Status:	Goedgekeurd IP

Projectdefinitie

Herkomst van het project

Dit project werd bij de opmaak van het RMP 2022-2026 door Aquafin voorgesteld (via AWIS-projecten onder AWIS-projectnr. **100941**), maar werd door VMM bijgestuurd.

→ Het project sluit nu aan op 21552, zodat de RWA-afvoer onmiddellijk effectief is.

Doelstelling

Het afkoppelen en bufferen van onverharde oppervlakte die momenteel aangesloten is op het gemeentelijk stelsel in Tervuren. Dit project zal de wateroverlast in de wijk Moorsel en in het centrum van Sterrebeek oplossen.

Knelpunten die in het kader van het project 22149 dienen gesaneerd te worden:

- 20106 - Hemelwater van achterliggende weilanden sluiten aan op de riolering.
- > Mogelijke oplossing: Afkoppelen gracht.

Opdrachtscenario

Vervangen van een bestaande gemengde riolering door een gescheiden stelsel in de Pachthof-, School- en een deel van de Moorselstraat (tot het kruispunt met de Voskapelstraat). Vanaf het kruispunt Moorselstraat/Voskapelstraat tot het kruispunt Bosdellestraat/Acht Bundersstraat wordt een nieuwe gracht voorzien als RWA-afvoer, de bestaande gemengde riolering zal behouden blijven. Vervangen van een bestaande gemengde leiding door een gescheiden stelsel in de Bosdellestraat tussen de Acht Bundersstraat en het kruispunt met de Tramlaan. In de Acht Bundersstraat wordt, via nieuwe grachten achter de woningen, het regenwater opgevangen en afgevoerd naar het laagste punt. Vanaf dit punt is een dieper gelegen RWA-leiding voorzien richting Bosdellestraat om zo aan te sluiten op de nieuwe gracht die in de Bosdellestraat aangelegd wordt.

Kostprijsraming

Klassieke raming IP:	3.037.000,00 euro	waarvan op	regulier budget:	0,00 euro
			budget lokaal pact:	3.037.000,00 euro

Aannames bij het definiëren van dit project

- De bestaande DWA-leiding in de Bosdellestraat, tussen de Acht Bundersstraat en de Tramlaan, zal vermoedelijk niet behouden kunnen blijven, gezien het een grote leiding betreft die centraal in de straat gelegen is. In het OP-voorstel werd bijgevolg de kost van een nieuwe DWA-leiding mee opgenomen.
- De toestand van de bestaande gemengde leiding in de Voskapelstraat werd nog niet nagegaan. Er is van uit gegaan dat deze leiding kan behouden blijven.

Voorbehoud bij dit project (= voorwaarde voor uitvoering)

Doel/voorwerp van het voorbehoud

- aansluiten kwalitatieve vuilvracht   afkoppelen parasitair water   erosiebestrijding

Afkoppeling Moorselstraat tussen Groenlaan en Schoolstraat, in dit van de Moorselstraat wordt de bestaande gemengde leiding vervangen door een gescheiden rioleringsstelsel,

- Het engagement (vanwege gemeente/rioolbeheerder) tot realisatie van dit voorbehoud is een noodzakelijke voorwaarde voor een prioritaire opname van het project 22149 op het bovengemeentelijke investeringsprogramma. Na opdracht aan Aquafin dient dit engagement dan ook in alle fasen van het project van nabij opgevolgd en bewaakt. De uitvoering van betrokken projecten dient zo nauw mogelijk op elkaar afgestemd!

Uitvoering is gekoppeld aan de uitvoering van de volgend gemeentelijk project:

- B221031 / 19802 [TERVUREN] Afkoppeling Moorselstraat tussen Groenlaan en Schoolstraat

Afstemming van het project op werken van derden en/of andere projecten van Aquafin

De gemeente Tervuren heeft voor het opwaartse deel van de Moorselstraat, aansluitend op dit project, reeds een subsidiedossier lopen (zie B221031 / ID 19802 'Afkoppeling Moorselstraat tussen Groenlaan en Schoolstraat'). Daarin zou nog eens 1.64 ha verharde oppervlakte afgekoppeld worden. De gemeente heeft al een aantal keer hun engagement voor dit project bevestigd. De weg bevindt zich in slechte staat en de gemeente wil van de gelegenheid gebruik maken het bestaande gemengde stelsel te vervangen door een gescheiden stelsel.

- Instantie(s): Gemeente Tervuren

De gemeente plant wegeniswerken langs een gedeelte van het OP-tracé in de Moorselstraat (oa de aanleg van fietspaden) en Moorselsesteenweg, De gemeente zou deze werken graag afstemmen met de werken van Aquafin om de maatschappelijke hinder thv het kruispunt en een deel van de Moorselstraat te beperken. Een deel van deze geplande werken overlapt immers met het OP-project.

- Instantie(s): Gemeente Tervuren

Randvoorwaarden bij de uitwerking/uitvoering van dit project

- De toestand van de bestaande gemengde leiding in de Voskapelstraat werd nog niet nagegaan.
- Het nut en de functie van het open bergbezinkingsbekken in de Voskapelstraat moet onderzocht worden. Indien minder relevant - dankzij de afkoppeling van de grote hoeveelheid (on)verharde oppervlakte - kan dit mogelijks tot RWA-bekken voor hergebruik omgebouwd worden.
- In kader van dit project zullen verschillende buffergrachten en knijpconstructies worden voorzien om het debiet naar afwaarts te vertragen. In functie van de infiltratiecapaciteit dient er maximaal ingezet te worden op infiltratie.
- Zie ook '**Randvoorwaarden voor de projecten die ter uitvoering worden opgedragen**' in het OP-bundel!

Beoogde resultaten na uitvoering van het project én bijhorend essentieel voorbehoud

	Project 22149		Project 22149 + essentieel voorbehoud	
- (bijkomend) aangesloten vuilvracht + aansluitwijze	0	IE	0	IE
- wijziging aangesloten verharde oppervlakte (+/-)	-41.100	m ²	-47.393	m ²
- wijziging aangesloten onverharde oppervlakte (+/-)	-676.100	m ²	-676.100	m ²
- wijziging berging	+0	m ³	+0	m ³
- wijziging continu parasitair debiet (+/-)	+0	m ³ /dag	+0	m ³ /dag

Motivatie voor de opname op het investeringsprogramma 2022

Hoofdrede voor opname op het investeringsprogramma 2022

Naast het instandhouden van de bestaande saneringsinfrastructuur, wenst het Gewest met de opname van het project 22149 op het OP 2022 ook een bijkomende inspanning te leveren binnen het betrokken speerpuntgebied, aandachtsgebied of de specifieke beschermingszone, en dit bovenop de basisinspanning die in alle gebieden dient geleverd te worden.

Ecologische meerwaarde

- Het project is gelegen in het aandachtsgebied van de Woluwe, geklasseerd als klasse 4 volgens de laatste versie van de gebiedsgerichte prioritering, goedgekeurd door CIW op 26/03/2020. Er lopen al tal van initiatieven rond de Kleine Maalbeek en de Woluwe. Het bekkensecretariaat plant de opstart van het "Integraal project Woluwe",. Met dit integraal project zal o.a. een deel van de Woluwe weer opengelegd worden. Vanaf oktober 2020 werkt de VMM samen met het Regionaal Landschap Brabantse Kouters aan meer open waterlopen in de Woluwevallei. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) werkt sinds 2012 aan het landinrichtingsproject Vlaamse Rand, dat ook de Woluwevallei omvat.
- Dit project sluit aan op 21552A "Sanering Kleine Maalbeek te Sterrebeek centrum - deel met AWV", dat intussen (22/12/2020) opgeleverd is. Wat betreft het vervolgproject 21552B werd, in samenspraak met VMM AELT en waterloopbeheerder VMM AOW in een overleg dd. 04/05/2020, afgestemd om het concept van 21552B, dat voorheen de aanleg van een nieuwe DWA-collector voorzag, te wijzigen naar de aanleg van een nieuwe RWA-as en de Moerriool te behouden voor afvoer van DWA + GEM water.
- Langs project 21552B is een bufferbekken gelegen langs de Kleine Maalbeek, in beheer bij VMM AOW. Dit bekken kan mee ingeschakeld worden als buffer.
- De afkoppeling van onverharde en verharde oppervlakten zal bijdragen tot een verhoging van de zuiveringsefficiëntie en reductie van de overstortwerking & wateroverlast.
- Dit project is van belang voor het behalen van de goede toestand in het aandachtsgebied Woluwe.

De prioritair opname kadert in de onderlinge afstemming van dit project met andere projecten van Aquafin en/of met projecten van derden

- De prioritair opname is aangewezen gelet op de onderlinge afstemming van dit project met andere geplande werken van derden (zie hoger).
- De prioritair opname is wenselijk aangezien de gemeente zich engageert de nodige investeringen uit te voeren om te voldoen aan het gestelde voorbehoud.

Overige elementen

- In het kader van het hemelwaterplan (momenteel in opmaak, als onderdeel van het intergemeentelijke beleidsplan Horizon+) heeft de gemeente de Vogeltjeswijk, die afwatert naar de Moorselstraat, geselecteerd als pilootwijk waarbij het de bedoeling is om maximaal te ontharden, te infiltreren, meer bomen aan te planten, ... en op die manier het karakter van de wijk als 'boswijk' te versterken, nl in aansluiting met het aanpalende bosgebied, een aantal mobiliteitsvraagstukken op te lossen (nl. momenteel veel sluipverkeer) en het hemelwater maximaal ter plaatse te houden en zo de afstroming naar de Moorselstraat te beperken (hetgeen een gunstig effect zal hebben op de projectzone). In de wijk treedt, bij overvloedige regenval, wateroverlast op. De concrete invulling van dit strategisch project moet nog verder vorm krijgen. Twee andere pilootprojecten die momenteel ook in het strategisch project Horizon+ uitgewerkt worden:
  - Gemeente Sint-Genesius-Rode: pilootwijk Golfwijk
  - Gemeente Overijse: pilootwijk Marnixwijk (ook hiervoor diende Aquafin een projectvoorstel in)

Overname van gemeentelijke investeringen in het kader van het lokaal pact met de gemeenten

Tenlastename van gemeentelijke investeringsprojecten in het kader van de optimalisatie van de DWA- en RWA-aanpak met een belangrijke impact op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur

Afkoppelen van grote onverharde oppervlakten die momenteel via inlaten op de gemengde riolering aansluiten (verdunningsknelpunten). Via dit projectvoorstel zal de afkoppeling en buffering van 4.11 ha verharde en 67.61 ha onverharde oppervlakte worden gerealiseerd, wat een zeer gunstig effect zal hebben op de overstortwerking en wateroverlast. Dankzij het reeds gerealiseerde project 21552A afwaarts de Bosdellestraat en de gewijzigde visie van project 21552B, zal er sprake zijn van een volledige afkoppeling van RWA naar de Kleine Maalbeek. De gemeente Tervuren heeft voor het opwaartse deel van de Moorselstraat, aansluitend op dit projectvoorstel, reeds een subsidiedossier lopende. Daarin zou nog eens 1.64 ha verharde oppervlakte afgekoppeld worden (zie GIP-dossier B221031 / ID 19802 'Afkoppeling Moorselstraat tussen Groenlaan en Schoolstraat').

Overdracht van gemeentelijke saneringsplichtige naar Aquafin

- Gemeentelijke saneringsplichtige = Tervuren & TMVW/Farys (Zaventem)
- De gemeentelijke saneringsplichtigen hebben zich akkoord verklaard met de uitvoering van dit project via het Aquafin-investeringsprogramma, én dienen het beheer van de betrokken (gemeentelijke) infrastructuur na realisatie van het project ten laste te nemen. Ter concretisering hiervan dienen zij wel nog de gebruiksovereenkomst (addendum) te ondertekenen (= voorwaarde voor effectieve uitvoering van dit project via het Lokaal Pact).
- Overdrachtmoment: aanvang project